

KOHTUOTSUS

EESTI VABARIIGI NIMEL

Kohus	Viru Maakohus
Otsuse tegemise aeg ja koht	03. aprill 2020, Narva kohtumaja, kirjalik menetlus
Väärteoasja number	4-20-1054 (940019001370)
Kohtunik	Merit Bobrõšev
Väärteoasi	Kohtuvälise menetleja Keskkonnainspektsooni Ida-Virumaa büroo 21.02.2020 otsus väärteoasjas nr 940019001370, millega Anton Letšitski karistati jahiseaduse § 54 sätestatud rikkumise toimepanemise eest
Kaebuse esitanud isik	menetlusalune isik Anton Letšitski ik 35207063718; elukoht XXX; määramata kodakondsus
Kohtuväline menetleja	Keskkonnainspektsooni Ida-Virumaa büroo asukoht Pargi 15, Jõhvi linn.

RESOLUTSIOON

Juhindudes väärteomenetluse seadustiku (VTMS) §-dest 120 lg 1, 132 p 3, 134 lg 1, § 155-156 maakohus otsustas:

Rahuldada Anton Letšitski kaebus Keskkonnainspektsooni Ida-Virumaa büroo 21.02.2020 üldmenetluse otsusele väärteoasjas nr 940019001370, millega Anton Letšitskit karistati jahiseaduse § 54 rikkumise eest 50 trahviühiku ehk 200 euro suuruse rahatrahviga.

Tühistada Keskkonnainspektsooni Ida-Virumaa büroo 21.02.2020 üldmenetluse otsus väärteoasjas nr 940019001370, millega Anton Letšitskit karistati jahiseaduse § 54 rikkumise eest 50 trahviühiku ehk 200 euro suuruse rahatrahviga.

Lõpetada väärteomenetlus VTMS § 29 lg 1 p 1 alusel.

Edasikaebekord

Otsuse peale võib esitada kassatsioonkaebuse Riigikohtule. Kassatsioonkaebus tuleb esitada Riigikohtule 30 päeva jooksul alates päevast, mil kohtuotsus on kohtumenetluse pooltele kohtus tutvumiseks kättesaadav.

Kassatsiooni esitamise õigus on menetlusaluse isiku advokaadist kaitsjal, kohtuvälisel menetlejal või tema advokaadist esindajal.

Asjaolud ja menetluse käik

1. Keskkonnainspektsiooni Ida-Virumaa büroo 21.02.2020 üldmenetluse otsusega karistati A. Letšitskit JahiS §-s 54 sätestatud väärteo toimepanemise eest 50 trahviühiku suuruse rahatrahviga, s.o summas 200 eurot selles, et ta kasutas 30.11.2019 Ida-Virumaal Mustanina külas Sillamäe jahipiirkonnas ühisjahil kolme koera, kellel puudusid jahikoera tõugu tõendavad dokumendid. Oma tegevusega rikkus A. Letšitski JahiS § 29 lg-t 1, mille kohaselt tohib jahipidamisel kasutada jahikoera, kellel on jahikoerapass või muu jahikoera tõugu tõendav dokument.

2. 06.03.2020 registreeris Viru Maakohus menetlusaluse isiku kaebuse kohtuvälise menetleja otsusele. Esitatud kaebuses taotleb kaebaja vaidlustatava kohtuvälise menetleja otsuse tühistamist ja väärteomenetluse lõpetamist VTMS § 29 lg 1 p 1 alusel.

Kaebuses märgib kaebaja, et osales ühisjahil ja kasutas sellel nelja endale kuuluvat jahikoera. Ta esitas jahil järelevalvet teostanud keskkonnainspektsiooni ametnikule jahikoerte tõugu tõendavad dokumendid. Jahikoerte tõugu tõendas ta tunnistuste-sugupuude koopiade kaudu. Koera T suhtes ametnik pretensioone ei esitanud. Ülejäänud koerte, s.o nimedega T , J ja M osas selgitas ametnik, et koerte kohta esitatud Läti Vabariigi künoloogiaorganisatsioonide Kinologiska Macibu Centra „ D " (eesti keeles Künoloogia õppekeskus „ D " tõujahikoerte kasvatajate osakond) ja Latvijas Mintauta Kainina Mednieku Kinologiska Asociacija (inglise keeles dokumendi märgitud *The Kennel association of Mintauts Kalnins*, mis eesti keeles tähendab Mintauts Kalninsi Läti Jahimeeste Kennelliit) poolt väljastatud koerte sugupuud ei ole jahikoera tõugu tõendavaks dokumendiks.

Ühtlasi selgitas ametnik, et jahikoera suhtes tuleb esitada vaid MTÜ Eesti Kennelliidu aktsepteeritud asutuste poolt väljastatud dokument.

Kaebaja leiab, et ta pole rikkunud JahiS § 29 lg-t 1. Kaebaja osutab asjassepuutuvatele normidele ja märgib, et Eesti Kennelliidu kodulehel on avaldatud FCI tunnustatud tõud, kuhu nimistusse kuuluvad ka kaebaja lääne-siberi laika ja vene-euroopa laikad. Kaebaja lisab kaebusele Eesti Jahimeeste Seltsi 29.02.2020 kirja nr 12, tõlke Läti Vabariigi Riigiagentuuri „Põllumajandusandmete keskus“ künoloogia õppekeskuse „D“ jahikoerete tõuaretusreeglitest ning sama Riigiagentuuri 18.02.2012 protokollist, mille kohaselt organisatsiooni SIA „D“ poolt esitatud dokument vastab Läti Vabariigi ministrite kabineti 21.06.2011 määruse nr 473. Seega on Läti Vabariigi künoloogia õppekeskuse „D“ tõujahikoerte kasvatajate osakonna poolt väljastatud jahikoerte sugupuud koerte J ja M kohta JahiS 29 lg 1 tähenduses muuks jahikoera tõugu tõendavaks dokumendiks. Jahiseaduses ega üheski muus õigusaktis pole märgitud, et jahikoeraga jahipidamisel on jahimees kohustatud esitama vaid Eesti Kennelliidu kui Rahvusvahelise Künoloogilise Föderatsiooni liikme poolt väljastatud dokumendid.

Kaebaja taotleb kaebuse läbivaatamist kirjalikus menetluses.

3. 10.03.2020 edastas kohus kohtuvälisele menetlejale kaebuse ühes selle lisadega. Kohus kohustas kohtuvälise menetleja esitama kohtule arvamuse kaebuse lahendamise võimalikkuse kohta kirjalikus menetluses.

4. 17.03.2020 edastas kohtuvälise menetleja kohtule väärteotoimiku ühes kohtuvälise menetleja kirjaliku seisukohaga. Kirjalikus seisukohas nõustus kohtuvälise menetleja kaebuse arutamisega kirjalikus menetluses. Vastuses taotleb kohtuvälise menetleja kaebuse

rahuldamata ja kohtuvälise menetleja otsuse muutmata ning tühistamata jätmist. Kohtuvälise menetleja seisukohad on alljärgnevad.

Kohtuväline menetleja märgib, et JahiS § 29 lg-s 1 nimetatud „*muu jahikoera tõugu tõendav dokument*“ on koera registreerimistunnistus, mille on väljastanud Rahvusvahelise Künoloogilise Föderatsiooni (edaspidi FCI) liikmeks olev või selle poolt tunnustatud välisriigis asuva koera tõuühing või Eesti Kennelliit. Euroopa lemmikloomapassi jahiseaduse mõistes Eesti jahimehe jahikoera tõugu tõendavaks dokumendiks ei loeta, sest Euroopa lemmikloomapass on mõeldud Euroopa siseseks lemmikloomaga liikumiseks ja tõendamaks, et loom on terve ja vaktsineeritud. Passid väljastatakse nii tõukoertele kui ka tõututele koertele. Kuigi JahiS § 29 lg-s 1 ei ole otsesõnu märgitud jahikoera tõugu tõendava dokumendi puhul viidet selle seotusele FCIGA, on jahieeskirja §-ga 2 määratud, et jahipidamisel Eestis on lubatud kasutada Eesti Kennelliidu poolt kinnitatud nimistus loetletud jahil kasutatavaid koeratõuge. Eesti Kennelliidu juhatuse poolt 02.05.2002 protokolliga nr 6 kinnitatud koeratõugude, keda Eestis jahil kasutatakse, nimestik on koostatud FCI klassifikatsiooni alusel.

Kuna jahikoera tõugu tõendav dokument peab olema usaldusväärne, st tõendama, et koer on jahikoera tõugu, mitte tõutu koer, siis saab see olla välja antud isiku poolt, kes on ise usaldusväärne. Usaldusväärne jahikoera tõugu tõendav isik saab olla see, kes peab tõuaretuses olnud ja olevate koerte põlvnemise koha jälgitavat arvestust, milles on kajastatud kõikide aretuses olnud koerte detailsed andmed, ja need on usaldusväärsed. St, et igal ajahetkel on võimalik konkreetse koera põlvnemine jälgitavalt koerte põlvnemise raamatust üles otsida ja tõendada. Seega saab usaldusväärse jahikoera tõugu tõendava dokumendi väljastaja olla isik, kes on ise tunnustatud. Koerte tõulisust tõendava ja nende tõuaretust suunava ja jälgitava tõuaretuse üle arvestust pidava organisatsioonina tegutseb ülemaailmselt FCI, kes väljastab oma liikmeteks olevate koerte tõuorganisatsioonide kaudu koertele tõugu tõendavaid dokumente. FCI liikmena saab tegutseda organisatsioon, kellel on FCI poolne tunnustus, kelle FCI on oma liikmeks võtnud, sh FCI on selle organisatsiooni poolt tehtavat koerte aretustöö ausust, jälgitavust ja tõendatavast kontrollinud ning leidnud selle olevat usaldusväärne. Kohtuvälise menetleja hinnangul tuleb eelnevast tulenevalt asuda seisukohale, et jahikoera tõugu tõendavaks dokumendiks saab lugeda dokumenti, mis on välja antud isiku poolt, kellel on usaldusväärse isiku, ehk antud juhul FCI tunnustus. FCI tunnustusega jahikoerte klubi poolt antud koera tõulisust tõendav dokument võib kajastada küll koera põlvnemist, ent puudub kindlus, kas need andmed ka tegelikkusele vastavad, sest tõutunnistuse väljastanud isiku usaldusväärsust ei ole kontrollitud. Seega ei saa aktsepteerida sellist dokumenti ka „*muu jahikoera tõugu tõendava dokumendina*“ JahiS § 29 lg 1 mõttes.

5. 17.03.2020 määrusega võttis kohus A. Letšitski kaebuse menetlusse, määraes kaebuse läbi vaadata kirjalikus menetluses. Kohus andis kohtumenetluse pooltel õiguse esitada maakohtule kirjalikke seisukohti, taandusi ja muid taotlusi kuni 27. märtsini 2020.

6. Kohtule taandusi, taotlusi ega kirjalikke seisukohti ei esitatud.

MAAKOHTU SEISUKOHT JA PÕHJENDUSED

7. Kohus, tutvunud esitatud kaebuse ja selle lisadega, vääreteotoimikuga ning kohtuvälise menetleja vastusega, asub alljärgnevale seisukohtadele.

8. VTMS § 123 lg 2 kohaselt vaatab maakohus vääreteoasja läbi täies ulatuses, sõltumata esitatud kaebuse piiridest, kontrollides kohtuvälise menetleja otsuse tegemise aluseks olnud faktilisi ja õiguslikke asjaolusid.

9. Kohtuväline menetleja karistas kaebajat JahiS §-s 54 sätestatud rikkumise toimepanemise eest. JahiS § 54 sätestab vastutuse jahipidamise eest jahikoeraga, kellel

puudub jahikoerapass või muu jahikoera tõugu tõendav dokument. JahiS § 29 lg 1 ls 1 näeb ette, et jahipidamisel tohib kasutada jahikoera, kellel on jahikoerapass või muu jahikoera tõugu tõendav dokument ning kes on kiibistatud või tätoveeringuga märgistatud.

10. Arutataval juhul vaidlusi pole selles, et 30.11.2019 korraldas A. Letšitski Ida-Virumaal Mustanina külas Sillamäe jahipiirkonnas ühisjahi, milles kasutas nelja koera. Märgitud kinnitavad A. Letšitski enda ütlused, kontrolli läbiviinud Keskkonnainspektatsiooni Ida-Virumaa büroo keskkonnakaitse juhtivspetsialist J K ütlused, ent märgitu on sedastatav ka objekti kontrolli protokollist nr 1093032 ühes selle lisadega. Osutatud tõendeist nähtub, et kolm jahil osalenud koera, kellega seoses väärtomenetlust alustati, on kiibistatud järgmiste numbritega: 978101081826826; 97810182291105 ja 968000010189228. Kontrolli käigus esitas A. Letšitski koerte tõugude kinnituseks Läti Vabariigis välja antud tunnistused. Kõnealused dokumendid fotografeeris menetleja toimingut läbiviimisel, ent kõnelused dokumendid on kaebaja esitanud ka kaebuse lisana.

11. Uurides kõnealused dokumente, siis nähtub, et koer, kes on kiibistatud numbriga 968000010189228, on esitatud dokumentide kohaselt lääne-siberi laika. Koer, kes on kiibistatud numbriga 978101081826826 on dokumentidele vastavalt vene-euroopa laika ja koer kiibinumbriga 97810182291105 on samuti dokumentidele tuginedes vene-euroopa laika. JahiS § 29 lg 2 kohaselt kehtestab jahipidamisel kasutada lubatud koeratõugude nimekirja valdkonna eest vastutav minister jahieeskirjas. Nii A. Letšitskile ette heidetava teo toimepanemise ajal kehtinud kui praegu kehtiva jahieeskirja § 2 lg-d 1 ja 2 näevad ette, et jahipidamisel on lubatud kasutada Eesti Kennelliidu kinnitatud nimistus loetletud Eestis jahil kasutatavaid koeratõuge, arvestades jahiseaduse ja jahieeskirja erisusi ning Eesti Kennelliidu kinnitatud Eestis jahiks kasutatavate koeratõugude nimistu on avalikustatud Eesti Kennelliidu kodulehel. Tutvudes Eesti Kennelliidu kodulehel toodud jahiks kasutatavate koeratõugude nimistuga (kättesaadav: <http://kennelliit.ee/wp-content/uploads/2020/02/Eestis-jahiks-kasutatavad-koerat%C3%B5ud-13.02.2020.pdf>), nähtub, et nii lääne-siberi laika kui vene-euroopa laika on kõnealuses nimistus ära toodud kui Eestis jahiks kasutatavad koeratõud.

12. Arutataval juhul ei ole keskseks aga küsimus, et A. Letšitski poleks jahil osalenud koerte tõugu kinnitavad dokumente esitanud, vaid järelevalveasutus on lugenud A. Letšitski esitatud koerte tõugu kinnitavad dokumendid ebausaldusväärseks, kuna koerte tõugu kinnitavad dokumendid on väljastanud FCI liikmeks mitteolev või viimase poolt mittetunnustatud organisatsioon.

Hinnates kohtuvälise menetleja tõlgenduse õigsust, osutab kohus, et JahiS § 29 lg 1 ls 1 kohaselt võib jahipidamisel kasutada jahikoera, kellel on jahikoerapass või muu jahikoera tõugu tõendav dokument. Analüüsides seadus teksti sõnastust ja jahieeskirja regulatsiooni, tuleb nentida, et kohtuvälise menetleja tõlgendust, mille kohaselt saab tõendada jahikoera tõugu vaid dokumentidega, mis on väljastanud FCI või selle liikmeks olev ühing, seaduse tekst ei võimalda. Taolist piirangut pole seadusandja ette näinud ja seda piirangut ei ole õiguslikult võimalikult tuletada ka jahieeskirja §-st 2. Jahieeskirja § 2 käsitleb viidet vaid Eesti Kennelliidu kinnitatud jahikoeratõugude nimistule, ent ei seo seda tingimusega, et tõutunnistuse saab välja anda ainult FCI liikmeks olev või viimase poolt tunnustatud ühing.

Siinkohal rakendub üheselt määratletuspõhimõtte, mille kohaselt tuleb süüteokoosseisu tunnuseid tõlgendada viisil, mis võimaldab igaühel ette näha, milline käitumine on keelatud ja karistatav ning milline karistus selle eest ähvardab, et isik saaks oma käitumist vastavalt kujundada; määratletuspõhimõtte kohaselt on keelatud arendada karistusseaduse regulatsiooni edasi väljapoole seaduses endas selgelt ette antud karistatavuspiire (vt nt RKKKo nr 1-17-6580, p 12 ühe selles tehtud viidetega). Seega, kuna seadusandaja pole sidunud JahiS § 29 lg 1 ls 1 teist alternatiivi dokumendiga, mille on väljastanud FCI liikmeks olev või viimase

poolt tunnustatud ühing, siis määratletusepõhimõttega vastuollu minemata pole võimalik sellele anda ka kohtuvälise menetleja tõlgendust.

13. Kohtuvälise menetleja tõlgendusega ei saa nõustuda ka järgmisel põhjusel.

Enne 01.06.2013 kehtinud JahiS § 41 lg 1 sätestas, et jahipidamisel tohtis kasutada ainult jahikoerapassi ja punase kaelarihmaga jahikoera. 01.06.2013 jõustunud muudatustega nägi seadusandja ette, et jahipidamisel tohib kasutada jahikoera, kellel on jahikoerapass või muu jahikoera tõugu tõendav dokument ning kes on kiibistatud või tätoveeringuga märgistatud (JahiS § 29 lg 1 ls 1). Seadusandja selgitas kõnealust muudatust asjaoluga, et sel viisil tagatakse ka välisriigi kodanikele võimalus oma koertega Eestis jahti pidada (vt seadusandaja seletuskiri jahiseaduse juurde; 351 SE).

Arvestades seadusandja põhjendusi ja eesmärgi seoses jahikoera kasutamise regulatsiooni muutmisega, siis järeldub, et seadusandaja on soovinud luua tingimused välisriigi kodanikele oma koertega jahti pidamiseks Eestis. Eesti riigisisese õigusega ei saa sätestada, milliste tõenditega peavad välisriigi kodanikud tõendama jahikoera tõugu oma päritoluriigis. St, kui mõnes muus riigis on lubatud tõendada jahikoera tõugu muul viisil kui selleks on FCI liikmeks oleva või viimase tunnustatud ühingu tõend/kinnitus, siis JahiS § 29 lg 1 ls 1 alt 2 tunnustab jahitõugu tõendava dokumendina mistahes dokumenti. Sh ka dokumente, mida ei ole väljastanud FCI liikmeks olev või viimase poolt tunnustatud isik. Kuna seadusandaja pole JahiS § 29 lg 1 sõnastamisel eristanud Eesti ega välisriigi kodanikele rakenduvaid koeraga jahipidamise nõudeid, siis toob ka see kaasa järeldusi, et jahikoera tõugu on seaduse kohaselt võimalik tõendada ka tõendi või dokumendiga, mille on väljastanud FCI liikmeks mitte olev või tema poolt mittetunnustatud isik.

14. Kuigi kohus möönab, et kohtuvälise menetleja selgitused ja põhjendused võivad olla asjakohased ja eesmärgipärased, sh võttes arvesse, et jahikoeratõugu koeraga jahti pidamisel on eesmärgiks humanse ja eetilise jahipidamise tagamine, mistõttu on oluline, et jahikoeratõugu tõendatakse usaldusväärse isiku poolt, siis seadusandaja poolt seadusesõnastusse vastavate viidete/piirangute kehtestamata jätmisel pole võimalik JahiS § 29 lg-s 1 sätestatud „*muu jahikoera tõugu tõendava dokumendiga*“ tõlgendada kitsamalt, kui seda on seadusandaja ette näinud.

Kuna A. Letšitski esitas kontrolli käigus dokumendid, mis kinnitasid jahil kasutatud koerte jahikoeratõugu, need tõud on nimetatud Eesti Kennelliidu jahikoerte nimistus, koerad olid nõuetekohaselt ka kiibistatud, siis pole A. Letšitski rikkunud JahiS § 29 lg 1 ega pannud toime ka JahiS §-s 54 nimetatud väärtegu. Kuna A. Letšitski teos puuduvad väärteo tunnused, kuulub väärteomenetlus lõpetamisele VTMS § 29 lg 1 p 1 alusel. Ühtlasi tähendab eelnev, et A. Letšitski kaebus Keskkonnainspektsiooni Ida-Virumaa büroo 21.02.2020 üldmenetluse otsusele väärteoasjas nr 940019001370, millega Anton Letšitskit karistati jahiseaduse § 54 rikkumise eest 50 trahviühiku ehk 200 euro suuruse rahatrahviga, tuleb rahuldada ja kohtuvälise menetleja otsus tühistada.

15. Eeltoodu alusel ja juhindudes VTMS § 134, 135 ja § 132 p-st 3 tühistab kohus vaidlustatud kohtuvälise menetleja otsuse ja lõpetab väärteomenetluse VTMS § 29 lg 1 p 1 alusel.

/allkirjastatud digitaalselt/